

Täysistunto

Torstai 4.5.2017 klo 16.00—17.31

2.1. Suullinen kysymys työttömyysturvan aktiivimallista (Maria Tolppanen sd)

Suullinen kysymys SKT 63/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Tolppanen.

Keskustelu

16.01 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Kun työttömyys sattuu kohdalle, se on ihmiselle todella iso asia. Ihminen menettää puolet tuloistaan sekä työyhteisön ympäriltään. Kukaan meistä ei haluaisi sitä omalle kohdalleen. Tosiasia on, että työttömät tarvitsevat työtä ja työpaikkoja. Ihmiset, jotka hakevat satoja työpaikkoja, toivovat haastattelukutsua ja sellaista yhteydenottoa, jossa lukee: "Sinut on valittu."

Ministeri Lindström, te lupasitte vain muutamia viikkoja sitten, että työttömiä ei enää kyykytetä eikä kiusata. Ihmiset ottivat tämän vakavasti. Tänään olemme kuitenkin saaneet lehdistä lukea ja todeta, että työttömille kaavaillaan mittavaa pakkopakettia, jossa työttömän on muun muassa haettava 12:ta työpaikkaa kolmessa kuukaudessa tai hän saa tuplakarenssin. Jos työpaikkaa ei hakemisesta huolimatta löydy, leikataan työttömyysturvaa. Lisäksi pakotatte työttömät raportoimaan viikon välein. Ministeri Lindström, suunnittele teko todella tällaista pakkopakettia ja tällaista [Puhemies koputtaa] tuplakarenssia?

16.03 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä on kyseessä siis aktiivimallin luominen, mallin, josta on puhuttu jo pitkään. Tämä on täysin ollut tiedossa, että tällainen tulee. Tämä on niin sanotussa kymppilistas- sa, joka on työmarkkinajärjestöjen kanssa yhdessä sovittu. Tätä viedään eteenpäin, tämä lähtee lausuntokierrokselle, jonka jälkeen sitten tarkentuu, minkälainen se malli on. Se, mikä on julkisuudessa ollut, on luonnos, joka ei todellakaan ole sitten se lopullinen malli. Sinne on tullut luonnos, jota on sitten kommentoitu ja pidetty ikään kuin lopullisena. Näinhän asia ei ole, vaan tämä on aivan normaali hallituksen esitys, joka lähtee lausuntokierrokselle ja sen jälkeen tarkentuu ja sitten tulee vasta esityksenä eduskuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.04 Maria Tolppanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitähän työttömät nyt tästä vastauksesta oikein saivat? Nyt näyttää kyllä kovin pahasti siltä, että hallituksella ei ole minkäänlaista käsitystä siitä, kuinka suuresta asiasta tässä on kyse. Hallitus kohtelee ihmisiä lukuina, ei elävinä, tuntevina ihmisinä. Ihmiset eivät tule hyväksymään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2017 vp

tätä. Hallitus haluaa näköjään kytätä ja kiusata ihmisiä. Oletteko tietoinen, arvoisa ministeri, siitä, että palkansaajajärjestöt eivät pakkopakettia ja tuplakarensseja hyväksy? Niitä eivät kannata myöskään yrittäjäjärjestöt, eikä niitä hyväksy EK:kaan. Kaiken lisäksi nämä työttömyysturvan heikennykset näyttävät rikkovan kilpailukyky sopimuksen. Miksi ihmeessä tällaista edes yritetään viedä eteenpäin? Eikö nyt olisi jo tässä vaiheessa parasta, arvovon ministeri, vetää tämä ihmisiä loukkaava esityspaketti ja kyselypaketti kokonaan pois?

16.05 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ei sitä mihinkään pois vedetä, kun ei ole vielä mitään esitystäkään. Kuten sanoin, tämä on luonnos.

Te sanoitte, että hallituksella ei ole käsitystä siitä, miltä työttömästä tuntuu. Minä väitän, että hallituksella on vallan mainio käsitys, miltä tuntuu työttömästä, joka ei saa työtä. Sen takia me teemme uudistuksia, että se työn tekeminen, työn tarjoaminen olisi aina kannattavaa. Ja siihen tähtää myös tämä aktiivimalli.

Te puhuitte myös tuplasanktiosta, kaksoissanktiosta. Tämä on otettu huomioon tässä luonnoksessa. Eli me tiedämme, että tämmöistä ei olla tekemässä. Tämä on yksi asia, jota olen kovasti korostanut. Tämä huoli on tullut nimenomaan työmarkkinajärjestöiltä. Ja tämä on otettu huomioon, ja se on kirjoitettu siihen paperiin, joka minulle on esitetty. Täällä lukee "ei tuplasanktiota".

Tiedän, että monesti voi olla niin, että tämmöisestä vastauksesta työttömät kokevat, että mitä ihmettä tuo kaveri tuolla örisee. Minä olen itse ollut työtön. Väitän tietäväni asiasta [Puhemies koputtaa] siis jotakin. [Sari Sarkomaa: Asiallinen, hyvä vastaus!]

16.06 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aktiivisuus on hyvä asia, ja erityisen hyvä asia on se, että hallitus ja työvoimahallinto ovat aktiivisia tarjotessaan työttömille palveluita. Mutta kummatkin näistä aktiivimalleista on rakennettu siten päin, että työttömän pitää olla aktiivinen — sekä tämä työnhakuvelvoite, jossa pitää saada tietty määrä työpäiviä, jotta työttömyysturvaa ei leikata, että sitten tämä nettihaku, jossa pitää raportoida haetuista työpaikoista — ja jos hän ei onnistu saamaan työtä itsellensä, niin siitä seuraa karenssi. Tämä minun mielestäni on väärinpäin rakennettu. Valtiovallalla pitää olla velvollisuus tarjota niitä aktiivitoimia, ja jos niistä kieltäydytään, niin silloin on ymmärrettävää, että siitä seuraa jotain sanktiota. Voitteko, ministeri, luvata, että tämä valmistelu käännetään nyt oikeinpäin?

16.07 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen itse alusta saakka korostanut nimenomaan tätä, mihin edustaja Filatov tässä viittasi, sitä, että eihän voi olla niin, että meillä on malli ja sitten meillä ei ole tarjota niille ihmisille a) töitä tai b) niitä palveluja. Sen takia tähän aktiivimalliin kytkettiin puoliväliriihessä 50 miljoonan panostukset kahdelle vuodelle — 25 miljoonaa vuodelle 2017 ja 25 miljoonaa vuodelle 2018 — jotta niitä palveluja on. On täysin kohtuutonta niitä työttömiä kohtaan, että me jotain sanktioisimme, jos ei meillä ole tarjota palveluja. Me olemme tämän tiedostaneet, ja siksi sinne myös panostetaan, että niitä palveluja on, jollei ole töitä tarjolla. Eli tämä on kyllä otettu huomioon näissä esityksissä.

16.08 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Oletteko valmis kirjaamaan sen myös lakiin, koska nyt se sieltä valmistelusta puuttuu?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2017 vp

16.08 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen tässä salissa luvannut ja sanonut tuon äskeisen ihan ääneen, eli ei voida odottaa, että silloin jos meillä ei ole palveluja, tulisi joku sanktio. Tämä on se minun tahtotilani. Pitääkö se sitten kirjata lakiin, [Eduskunnasta: Pitää!] se on niin iso lupaus, että minä en lähde sitä tässä lupaamaan, vaan täytyy tutkia, mitä tälle asialle voidaan tehdä, niin että se tahtotila tulee sieltä läpi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lisäkysymys aivan poikkeuksellisesti kolmannen kerran peräkkäin, edustaja Filatov.

16.08 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Anteeksi, mutta kysehän on siitä, että te kirjaatte lakiin työttömälle velvollisuuden, ja jos ei hän kykene sitä täyttämään, niin siitä seuraa karenssi, mutta te ette ole valmis kirjaamaan lakiin ilman lisäselvittelyitä siitä, että työhallinnolla on velvollisuus tarjota aktiivitoimia ennen kuin tuo karenssi tulee. Tässä on oikeasti kyse siitä, miten vastuut ja velvollisuudet ja oikeudet tasapainottuvat, ja ilman kirjausta lakiin ne eivät tasapainotu oikeudenmukaisesti.

16.09 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Minä en tästä aitiosta ryhdy lupaamaan mitään sellaista ennen kuin minä selvitän, miten on mahdollista tämä tahtotila toteuttaa. Ja tämä tullaan ilman muuta selvittämään, niin että se tulee sitten läpi sieltä, kuten sanoin. Minä en tästä aitiosta ryhdy mitään sellaisia lupailemaan, minkä joutuisi sitten perumaan kenties.

16.09 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt laskuun, niin yli kaksi vuotta työttöminä olleiden määrä kasvaa edelleen, ja tiedetään ennestään, että mitä pitempään työttömyys on kestänyt, sitä raskaampia toimia tarvitaan ja nimenomaan tukitoimia, ei sanktioita. Selvä kysymys, ministeri Lindström: aikooko työhallinto siirtyä aiempaa enemmän työsuhteisiin tukitoimiin? Työ kuntouttaa kaikkein parhaiten ja turvaa myös toimeentulon sen määräaikaisten tukisijoituksen jälkeen. Tosiasia on kuitenkin se, että aika monella iäkkäällä pitkäaikaistyöttömällä ainoa toimiva vaihtoehto on kunniallinen saattohoito eläkkeelle — ja pääpaino sanassa "kunniallinen".

16.10 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta Mustajärvi asiaan hyvin perehtyneenä tietää sen, että pitkäaikaistyöttömyys menee tällaisessa ketjussa. Nyt me olemme saaneet yli vuoden työttöminä olleitten määrän onneksi kääntymään laskuun, mutta sen yli kaksi vuotta eli todella pitkään työttöminä olleitten määrä on valitettavan suurta vielä. Tämä tulee menemään tämmöisessä ketjussa. Näillä kaikilla toimenpiteillä, mitä me olemme tehneet ja mitä me olemme tekemässä ja tulemme tekemään, toivottavasti on semmoinen yhteisvaikutus, että voitaisiin tähän pitkäaikaistyöttömyyden ongelmaan puuttua. Me tiedämme varsin hyvin sen, että tässä ei ole kyse pelkästään työttömyydestä vaan he ovat myös moniongelmaisia ihmisiä. Siinä suhteessa työsuhteiset tukitoimet, ylipäätään kaikki sellaiset toimet, joilla se ihminen on aktiivisesti mukana tässä yhteiskunnassa niillä voimavaroilla, mitä hänellä on, ovat tärkeitä, ja niitä hallitus tietenkin haluaa tässä ajaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2017 vp

16.11 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Työ on parasta sosiaaliturvaa ihmisille, ja on tärkeää, että hallitus on ottanut vakavasti tämän työllisyyskysymyksen ja hakee siihen aktiivisesti ratkaisuja koko ajan laajalla skaalalla. Tämä on tärkeää.

Tarkistin tänään työvoimahallinnon viimeisestä tilastosta: 317 000 työtöntä työnhakijaa, 123 000 avointa työpaikkaa. Kohtaanto-ongelma on edelleen olemassa. Työelämä ja työtehtävät muuttuvat jatkuvasti, työtä ei voi enää hakea pelkällä työnimikkeellä. Vaikka pa betoniraidoittajalla saattaa olla sellaista osaamista ja kokemusta, joka soveltuu johonkin muuhun työtehtävään. Kysynkin työministeriltä: olisiko nyt siirryttävä tämmöiseen julkiseen osaamisprofiiliin, niin että jokaiselle työttömälle työnhakijalle tehtäisiin tämmöinen osaamisprofiili, jossa koulutus ja kokemus tulee esille eikä pelkästään se, mitä työtehtävää hän on aiemmin hoitanut?

16.12 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämmöinen osaamisprofiili on ihan hyvä ajatus. Tähän ehkä osin liittyy tämmöinen vastaus, että täällä on ollut esitys muuntokoulutuksesta, jolla me pyrimme nopeasti reagoimaan semmoisiin tarpeisiin, kun meillä tulee tarvetta jollekin alalle äkillisesti, eli muuntokoulutuksen avulla päästään näihin ongelmiin puuttumaan. Paitsi tämä osaaminen ja sen profiilin esilletuominen myös asenne on tietenkin yksi iso asia. Kun itse olen noita yrityksiä kiertänyt, niin monesti se yrityksen ykkösprioriteetti on se, heille tärkeintä on se, mikä se ihmisen asenne on, kun hän hakee töitä, ei välttämättä pelkästään se osaaminen. Näitten yhteisvaikutuksesta varmaan mahdollisimman moni sitten toivottavasti saa sitä oikeaa työtä.

16.13 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työministeri Lindström totesi mielestäni hyvin viisaasti sen, että mitä pidempään ihminen on työttömänä, sitä enemmän voi olla erilaisia sosiaalisia, esimerkiksi jaksamiseen liittyviä, ongelmia. Ja sen vuoksi ajattelen, että minusta on aika epäinhimillistä ajatella, että riippumatta esimerkiksi siitä, mikä henkilön henkilökohtainen tilanne on tai missäpäin Suomea hän asuu tai mitkä ovat tietotekniset kyvyt ja niin edelleen, ratkaistaisiin lailla tämmöinen karenssi, jos ei onnistu hakemaan määräajassa 12:ta työpaikkaa. Kyllä toivoisin, että hallitus miettisi vielä tästäkin näkökulmasta, miten tämä palvelee ihmisten yhdenvertaisuutta.

Ja toivoisin myös, että ottaisitte huomioon sen, että kun ihminen joutuu karenssille, niin hän joutuu turvautumaan toimeentulotukeen, ja köyhyystutkijoiden mukaan toimeentulotuki on kaikkein vaikein katiska työttömälle ja köyhälle ihmiselle. Sieltä on kaikkein vaikeinta [Puhemies koputtaa] omin avuin ponnistella ulos. Eli sekin vaikeuttaisi vielä työllistymistä uudelleen.

16.14 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tosiaan tämän aktiivimallin ja työttömien aktivoinnin tavoitteena on tehostaa sitä työnhakijoiden omatoimista, aktiivista työnhakua, lisätä sitä alueellista ammatillista liikkuvuutta ja näin poispäin. Eihän tämä karenssi — olen sanonut tämänkin moneen kertaan — ole mikään tavoite, emmekä me pyri luomaan semmoista järjestelmää, joka lisäisi karensseja. Kun minulle on esitelty tätä luonnosta, niin täällä lukee myös se, että todennäköisesti näitten karenssien määrä tulisi putoamaan tällä uudella systeemillä — mikä se sitten loppujen lopuksi onkaan. Tämmöinen hakuvelvollisuus tässä luonnoksessa koskisi yhtä työpaikkaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2017 vp

viikossa. Mielestäni tämä on aika maltillinen esitys. Tämä voi tarkentua tässä, eli tosiaan lausuntokierroksen jälkeen on sitten syytä palata siihen oikeaan, viralliseen esitykseen, joka tulee tänne eduskuntaan, ja sitten on tietenkin paikka [Puhemies koputtaa] antaa sitä oikeaa kritiikkiä.

16.15 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni hallituksella on erikoinen käsitys työttömien aktivoinnista, ja en voi olla ajattelematta, että taustalla tuntuu olevan ajatus, että työttömät eivät halua tehdä töitä ja siksi on käytettävä kontrollia ja sanktioita. Työttömän ihmisen näkökulmasta tämä on kyykyttämistä ja kontrolloimista. Mitä jos työtä ei ole tai kotona ei ole nettiä tai lähin netti on kaukana? Tai kuka seuraa näitä miljoonia raportteja, joita tulee tämän viikoittaisen seurannan tuloksena? Tällä tavalla ei synny työpaikkoja mutta osa työttömistä ajetaan kyllä työnhaun ulkopuolelle. Päätöksenteon ja ehdotusten taustalla ovat aina arvot, ja siksi kysynkin ministeri Lindströmiltä: millaiseen ihmiskäsitykseen tämä luonnos perustuu, ja ymmärrätekö, miksi työttömät ihmiset ovat nyt todella loukkaantuneita tästä julkisuuteen tulleesta luonnoksesta?

16.16 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän täysin sen loukkaantumisen. Joka kerta, kun tähän järjestelmään pyritään puuttumaan, ja joka kerta, kun sinne tulee jotain tiukennuksia työttömän kannalta, tulee kritiikkiä. Mutta siellä toisella puolella on sitten myös tämä valtiontalouden tilanne ja se, että meillä on kohtaanto-ongelma. Pakkohan tälle järjestelmälle on jotakin tehdä. Ja vielä kerran totean sen, että minun arvomaailmani lähtee siitä, että minä en syytä työtöntä tämän omasta asemasta. Suurin osa ihmisistä on työttömiä ilman omaa syytään, eikä hallitus lähde siitä ajatuksesta, että se on sinun syysi, sinua pitää potkia. Ei, vaan meidän pitää tätä järjestelmää muuttaa, jotta meillä rahat riittävät tähän järjestelmään. Sen takia me olemme tehneet näitä muutoksia, ja siksi me muun muassa käytämme olemassa olevia rahoja nykyistä fiksummin, aikaisempaa fiksummin, niin että rahat riittävät jatkossakin tämän valtan taakan kantamiseen.

16.17 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen puoliväliriihessä tuli kirjaus myös yhdistelmävakuutuksen selvittämisestä, siitä, miten pystyttäisiin modernia työelämää, johon saattavat yhdistyä työn tekeminen ja yrittäjäyys samanaikaisesti, ja työttömyysturvaa sitä kautta myös edistämään. Olisin kysynyt hallitukselta: miten tämä yhdistelmävakuutuksen selvittäminen etenee?

Toisekseen, on hyviä tuloksia siitä, että kuluneen vuoden aikana pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt laskuun. Vuoden takaisin tilastoihin verrattuna on yli 10 000 pitkäaikaistyötöntä vähemmän, yli 30 000 työtöntä vähemmän, joten suunta on oikea. Hallitus on kokeillut historiallista perustulokokeilua, joka on herättänyt maailmalla laajasti positiivista huomiota. Myös moni tuossa kokeilussa mukana olleista on työllistynyt. Mitä hallitus suunnittelee perustulokokeilun jatkoksi?

16.18 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia kysymyksestä, hyvä kysymys. Näin on todettava, että perustulo on todellakin herättänyt laajaa kiinnostusta maailmalla, positiivista kiinnostusta. Olemme, totta kai, varmaan hallituksena myös yhtä kiinnostuneita siitä, mitä tämän kokeilun tuloksena

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2017 vp

saadaan aikaan. Nyt on tietysti tilanne, että tämä on vasta tammikuussa lähtenyt liikkeelle, joten tietoa kerätään parasta aikaa, ja sen perusteella tehdään sitten tietysti se jatkosuunnitelma, millainen se on. Sellaista mallia tässä ja nyt ei ole esittää, mutta sen täytyy perustua varmasti riittävään otantaan, ja sitten täytyy olla myös jatkoa tiedossa, että millä budjetilla, millä mallilla.

Mitä tulee sitten tähän työelämän muutokseen, mihin kysyjä tässä viittasi, osa-aikaiseen yrittäjyyteen ja muuhun, niin kyllä, tämä on hallituksen tahtotila, että kehitetään juurikin mahdollisuutta ehkä olla yrittäjänä, välillä työntekijänä. [Puhemies koputtaa] Että näin.

16.19 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin 14-vuotias, kun Uudenkaupungin autotehdas perustettiin 69, ja olen seurannut 50 vuotta sen toimintaa. Vä-lillä on ollut melkein lappu luukulla. Tällä hetkellä aurinko paistaa, tuhansia rekrytoidaan, näyttää erittäin hyvältä. Rekka kulkee ja rekrytoi kotimaista työvoimaa. Myös Vahterus työllistää Lounais-Suomessa, Vakka-Suomessa, satoja ihmisiä, samoin Turun telakalla menee älyttömän, loistavan hyvin. Minä kysynkin: Mitä siellä Lounais-Suomessa on ta-pahtunut, koska siellä on tämä kehitys näin hyvää? Voidaanko sitä siirtää koko Suomeen?

Ja vielä Uudenkaupungin tilanteesta: asuntoprobleema on siellä suuri, ja tärkeää on se, kuljetukset pelaavat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri vastaa, mikäli hän katsoo, että tämä kysymys on riittävän lähellä sitä alkuperäistä kysymystä, josta keskustelu lähti liikkeelle.

16.20 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Niin, arvoisa pu-hemies, kyllä tämä riittävän lähellä on. [Naurua] — Tämä liittyy tähän positiiviseen raken-nemuutokseen, joka onneksi on tuolla Lounais-, Varsinais-Suomessa lähtenyt sitten etene-mään. Hallituksen tavoite on se, että sitä positiivista rakennemuutosta edesautetaan, mieti-tään keinoja, millä me voisimme vauhdittaa sitä, ja toisaalta, millä me voisimme levittää sitä hyvää muualle Suomeen, Keski-Suomeen, Lappiin ja itäiseen Suomeen, missä työttö-myys on korkeampaa kuin Länsi-Suomessa. Tämän takia parasta aikaa selvityshenkilö Jari Jokinen ja selvityshenkilö Esko Aho ovat tehneet tällaiset raportit — toinen on jätetty, toinen tullaan jättämään — liittyen siihen, mitä toimenpiteitä hallituksen olisi hyvä tehdä tämän positiivisen rakennemuutoksen edistämiseksi ja sen levittämiseksi ympäri Suomea. Eli tämä työ on käynnissä, ja me olemme tunnistaneeet tämän positiivisen ongelman.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä edustaja Myllykoski, lisäkysy-mys, ja sen jälkeen edustaja Ihalainen, viimeinen kysymys tähän kysymykseen.

16.22 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Onneksi mi-nisteri Lindström ei vastannut siihen niin, että kun Lounais-Suomessa on kepitetty vielä enemmän työttömiä, niin siellä on lähtenyt tällainen positiivinen vire liikkeelle.

Mutta olisin kysynyt: Ollaanko hallituksessa pohdittu sitä, jos tämä työttömien kiristä-minen ja näitten etuuksien leikkaaminen ja, sanotaanko, se valvonta lähtee-kin aktivoimaan näitä työttömiä siten, että joudutaan pohtimaan, koska siellä niin sanotusti nauha katkeaa? Eli ollaanko hallituksessa vakavasti pohdittu sen yhden ihmisryhmän kohdalla sitä käsitte-lyä, että koko ajan heikennetään ja kiristetään? Eikö jossain kohtaa pitäisi moraaliset arvot

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2017 vp

tulla — eikä selitettäisi sillä, että ollaan vain aktiivisia — niin että nyt ruvettaisiin [Puhemies koputtaa] kantamaan vastuuta ihmisten töihinpääsystä?

16.23 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on tietysti arvolatautunut kysymys ja sinällään äärettömän tärkeä. Totta kai, voi sanoa, että joka kerta kun — edellisenkin hallitus joutui tekemään työttömyysturvaan leikkauksia, ettei sekään totuus unohdu — tällaisia päätöksiä tehdään, ne ovat hankalia. Voin sanoa, että tätä juuri olen tarkoittanut, kun olen sanonut, että täältä aitiosta olen joutunut puolustamaan esityksiä, joista sydän saattaa sanoa jotakin ihan muuta. Mutta kun ollaan porukalla päätetty viedä asioita eteenpäin, niin viedään niitä vaikeitakin asioita. Ja näin tullaan siihen työmarkkinajärjestöjen kanssa sovittuun kymppilistaan, jossa on työttömille hyviä asioita, mutta sitten siellä on näitä vähemmän hyviä asioita. Työmarkkinajärjestöt ovat todenneet, että heitä helpottaa, jos nämä hyvät asiat menevät eteenpäin. Kyllä minä aina kysyn sen työttömän näkökulmasta, miltä tämä näyttää. Esimerkiksi tämä luonnos näyttää vielä tällä hetkellä erittäin monimutkaiselta, ja sitä pitää vielä selkeyttää.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen lisäkysymys, edustaja Ihalainen.

16.24 Lauri Ihalainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän pitkä linjamme on työllisyyden taittamisessa ollut se, että syntyy aitoja työ- ja koulutuspaikkoja ja niitä tukevia palveluja, mutta yhtä lailla työttömien pitää myös olla aktiivisia hakemaan työtä ja koulutuspaikkoja. Meidän arvomaailmassamme kaikki työ on arvokasta, ja tämä on hyvin tärkeää pitää mielessä. Nyt meidän ongelmamme on se, että meillä rahoitus työllisyyden hoitamiseen, palkkatukeen on riittämätön, jotta voidaan tarjota aidosti niitä palveluja. Työttömien toimeentuloturvaan on tehty nyt isoja leikkauksia, ja minusta niitä ei pitäisi missään muodossa enää tehdä lisää. Meidän pitäisi ruveta arvostamaan myös työttömiä, heidän perheittensä elämää ja tukemaan positiivisilla asioilla heidän selviytymistään.

Arvostamani työministeri, minä toivon, että tässä muodossa tätä lakiesitystä, joka nyt on valmisteilla, ei tänne tuotaisi, vaan tehtäisiin uutta arviota, eikä myöskään tuotaisi sellaista esitystä, että TE-toimistot [Puhemies koputtaa] lakkautetaan ja yksityistetään kaikki työvoimapaalvelut. [Puhemies koputtaa] Herran tähden, siitä tulee vain... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

16.25 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kovasti arvostamani edeltäjä Lauri Ihalainen käytti viisaan puheenvuoron, ja tätä koetin sanoa, paljon kömpelömmiin sanoin kuin hän tuossa sanoi. Tämä esitys lähtee luonnokselle, sen jälkeen se tarkennetaan ja sitten katsotaan, minkälainen se lopullisesti tulee olemaan. Korostan, että tämä on luonnos ja täällä on vielä paljon sellaisia ratkaisemattomia ongelmia, ongelmakohtia, ja varmaan semmoisia asioita joudutaan tarkentamaan. Mutta aktiivimalli jossakin muodossa tulee, näin on hallitus päättänyt, ja minkälainen sisältö on, se todellakin tarkentuu. Toivottavasti oppositio voi olla rakentavalla tavalla mukana tekemässä sitä lopullista mallia.

Kysymyksen käsittely päättyi.